

Zavod za
ribištvo Slovenije Fisheries Research
Institute of Slovenia

Sp. Gameljne 61a • SI-1211 Ljubljana - Šmartno
T 01 24 43 400 • F 01 24 43 405 • E info@zzrs.si
www.zzrs.si

Štev: 4200-3/2014/2

Datum: 19.12. 2014

Ministrstvo za okolje in prostor
ga. Irena Oven
Dunajska cesta 47
1000 Ljubljana

Zadeva: SMERNICE ZA NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE K DRŽAVNEMU PROSTORSKEMU NAČRTU ZA 110 kV KABLOVOD V MO KOPER

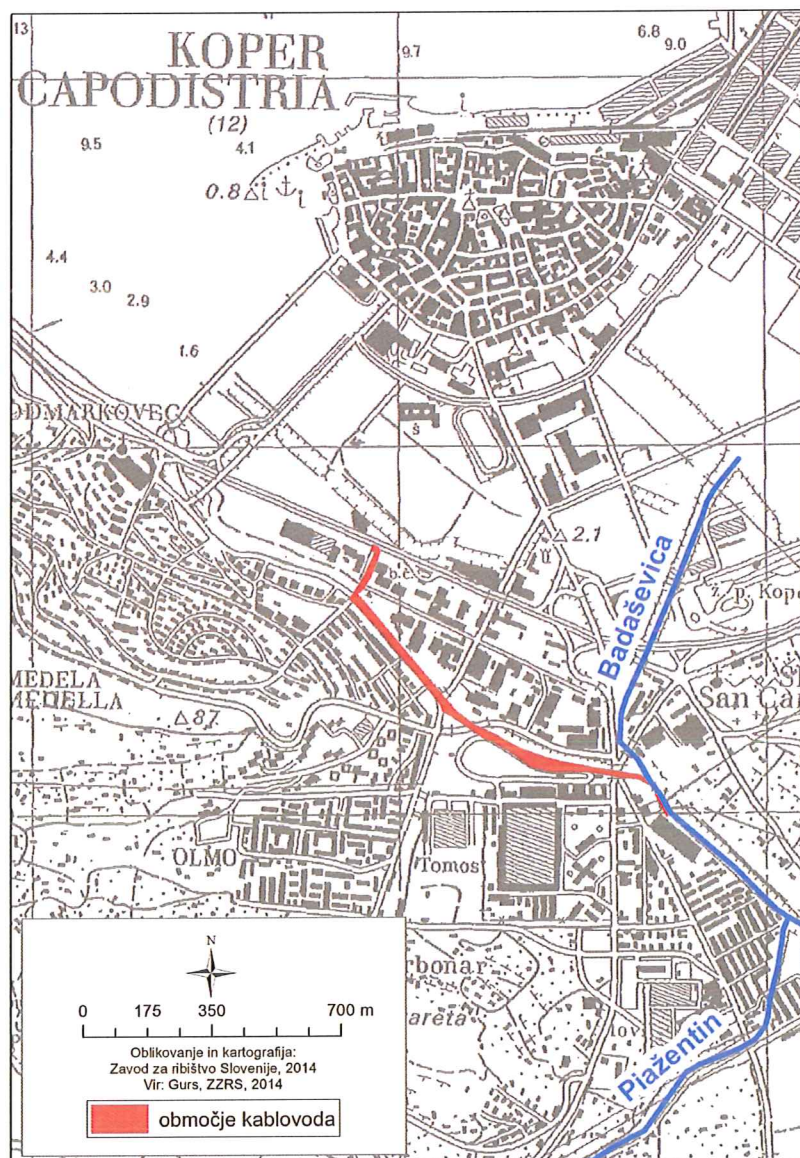
Na podlagi 19. člena *Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor* (ZUPUDPP, *Ur.l. RS*, št. 80/2010 in 106/2010 popr., 57/2012), *Zakona o sladkovodnem ribištvu* (ZSRib, *Uradni list RS*, št. 61/06) in vloge koordinatorja priprave državnega prostorskega načrta (v nadaljevanju: DPN), Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska cesta 47, 1000 Ljubljana, št. 35009-2/2014-7/01011352 z dne 28.11. 2014, daje Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju: ZZRS) smernice za načrtovane prostorske ureditve k DPN za 110 kV kablovod v MO Koper.

Na podlagi vlog za pridobitev smernic k DPN za 110 kV kablovod v MO Koper smo pregledali gradivo, ki je bilo dostopno na strežniku koordinatorja (<http://arhiv.mm.gov.si/mop/interno/>) – datum zadnje posodobitve 16.12. 2014:

- *Državni prostorski načrt za 110 kV kablovod v MO Koper, Pobuda, Številka projekta: 2014/DPN-022, URBIS d.o.o. Maribor, oktober 2014*
- *Grafične priloge.*

Območje urejanja

Predmet pobude za pripravo državnega prostorskega načrta je prostorska umestitev 110 kV kablovoda na odseku od razdelilne transformatorske postaje (v nadaljevanju: RTP) Koper do jaška EKJ-V1. Temelji cilj načrtovane prostorske ureditve je dvojno napajanje RTP Lucija in RTP Izola na 110 kV napetostnem nivoju in s tem povečanje zanesljivosti oskrbe širšega obalnega območja z električno energijo.

Slika 1: Prikaz območja predlagane variante kablovoda (rdeče) in vodotokov (ribiških revirjev Badaševica in Piažentin) na širšem območju urejanja.

Načrtovani odsek kablovoda od RTP Koper do jaška EKJ-V1 bo zgrajen med Kopro in Izolo, v nadaljnjih fazah pa še med Izolo in Lucijo. Cilj je večja zanesljivost in kvaliteta dobave električne energije. Na območju DPN se nahajata 2 vodotoka, in sicer Badaševica ter Semedelski kanal.

V predloženi dokumentaciji je navedeno, da se trasa od RTP Koper do RTP Izola nahaja v močno urbaniziranem območju, kjer umestitev nadzemne, prostozračne povezave ni mogoča. Zaradi urbaniziranega območja se bo 110 kV kabelska povezava izvedla kot podzemni daljnovod – kablovod. Tako bo tudi obravnavni odsek 110 kV povezave RTP Koper – meja DLN za gradnjo hitre ceste Koper–Izola izveden kot podzemni vod – kablovod 110 kV.

Za obravnavani odsek na območju DPN so v predloženi dokumentaciji predstavljene tri variante (Varianta 1, 2 in 3), ki se med seboj razlikujejo v poteku trase v prostoru. Izvedba kablovoda je načrtovana v jarkih, v primeru vzporednega poteka ali križanja s komunalno in

prometno infrastrukturo pa v zaščitnih ceveh. Prečkanje Badaševica je v vseh predlaganih variantah predvideno z namestitvijo kablov v obstoječe mostne kinete. Predlagan potek trase je kombinacija variant 1 in 3, saj se je varianta 3 izkazala za tehnično manj ustrezno od ostalih dveh. Dolžina obravnavane predlagane variante trase kablovoda je okoli 1290 m.

Časovno je dejanska izgradnja obravnavanega kablovoda po predhodno zaključenih postopkovnih aktivnostih načrtovana med 2. in 3. četrtletjem v letu 2017. Celoten postopek bo trajal okoli 4 leta.

Ribiško upravljanje in varstvo rib

Iz prejete dokumentacije in iz podatkov Ribiškega katastra je razvidno, da se obravnavani del vodotoka Savinja glede na *Uredbo o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/2007)*, nahaja na območju koprskega ribiškega okoliša. V skladu z veljavnim Ribiško gojitvenim načrtom 2006-2010 Ribiške družine Koper, ki ga je potrdila pristojna upravna enota, ter Letnim programom 2014, ki ga je potrdil Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju ZZRS), ribiško upravljanje v tem ribiškem okolišu izvaja Ribiška družina Koper.

Vodotok Badaševica ima od izvira do iztoka v morje status ribiškega revirja brez aktivnega upravljanja z imenom *Badaševica*. Predmetni ribiški revir poseljujejo ribje vrste, našteje v *Preglednici 1*.

Za sladkovodne vrste rib se varstvo izvaja po *Uredbi o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009, 102/2011)*, *Pravilniku o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007, 75/2010)*, *Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002, 42/2010)* in *Habitatni direktivi Sveta Evropske skupnosti o ohranjanju naravnih habitatov ter divje favne in flore, Aneks II in V (92/43/EEC z dne 21.5.1992)*.

Preglednica 1: Vrstni sestav in varstveni status rib v revirju Badaševica

Vrsta	Znanstveno ime	Uredba	Habitatna direktiva	Rdeči seznam	Pravilnik mera (cm)	Varstvena doba
rdečeoka	<i>Rutilus rutilus</i> (Linnaeus, 1758)	-	-	-	-	01.04. - 30.06.
štrkavec	<i>Squalius squalus</i> (Bonaparte, 1837)	-	-	-	30	01.05. - 30.06.
rdečeperka	<i>Scardinius erythrophthalmus</i> (Linnaeus, 1758)	-	-	-	-	01.04. - 30.06.
grba	<i>Barbus plebejus</i> Bonaparte, 1839	H	2,5	E	30	01.05. - 30.06.
jegulja	<i>Anguilla anguilla</i> (Linnaeus, 1758)	Z,H	-	Ex?	-	-
pisanec	<i>Phoxinus phoxinus</i> (Linnaeus, 1758)	-	-	-	-	01.04. - 30.06.

Legenda:

Habitatna direktiva = Evropsko pomembna vrsta= Direktiva sveta Evrope 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

2	živalske vrste v interesu Evropske skupnosti, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja
5	živalske vrste v interesu Evropske skupnosti, pri katerih za odvzem iz narave in izkoriščanje lahko veljajo ukrepi upravljanja

Uredba = Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009 in 102/2011)

H	vrsta, katere habitat se varuje
Z	zavarovana vrsta

Rdeči seznam = Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002, 42/2010)

E	prizadeta vrsta
Ex?	domnevno izumrla vrsta

Pravilnik= Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007, 75/2010)

Ribiški revir *Badaševica* po podatkih ZZRS in Ribiškega katastra poseljuje 6 vrst rib, od tega so štrkavec, grba, jegulja in pisanec domorodne vrste jadranskega povodja. Rdečeočka in rdečeperka sta v jadranskem povodju tujerodni vrsti. Z *Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah* so zavarovani habitat grbe in jegulje; jegulja je zavarovana tudi kot vrsta. Po *Habitatni direktivi* je zavarovana grba, ki je uvrščena v prilogi II in V predmetne direktive. Na *Rdeči seznam ogroženih rastlinskih in živalskih vrst* sta uvrščeni grba, ki je uvrščena v kategorijo prizadeta vrsta (E), ter jegulja, ki je uvrščena v kategorijo domnevno izumrla vrsta (Ex?). S *Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah*, ki določa lovno mero in varstveno dobo, je zavarovanih 5 lovni vrst rib.

Na območju obravnavanega DPN in v neposredni bližini v javnih evidencah sicer nimamo evidentiranih drstišč ribjih vrst, se pa le-ta nahajajo v Vanganelškem jezeru. Kljub temu sta Badaševica in Semedelski kanal za ribe pomembna s stališča prehajanja ribjih vrst ter zaradi obstoječih habitatov, ki do določene mere omogočajo preživetje ribam.

Opredelitev do izvedbe posegov v okviru predmetnega DPN in podaja smernic

S stališča ribiškega upravljanja ter s stališča varovanja ribjih populacij in njihovih habitatov je najbolj primerna varianta, ki najmanj posega v vodotoke na območju DPN. Tako so bolj primerne variante, ki vodotoke le prečijo in ne potekajo v večjih dolžinah vzporedno z vodotoki in neposredno ob njih. S stališča ribištva in varstva rib je najbolj sprejemljiva izvedba trase kablovoda po predstavljeni Varianti 3, ki pa se je izkazala za tehnično najmanj ustrezno od ostalih dveh predlaganih variant.

Iz gradiva za predmetni DPN je razvidno, da bodo glede na predlog poteka kablovoda (kombinacija variant 1 in 2) objekti, potrebni za izvedbo (kanali in cevovodi) na odseku med hitro cesto Izola – Koper potekali ob Semedelskem kanalu; prečkanje je predvideno ob mostu, ki povezuje Ulico 15. Maja in Tomšičevo ulico. V nadaljevanju bo trasa potekala v industrijski coni med Semedelskim kanalom in Badaševico do RTP Koper.

Kot je navedeno v predloženi dokumentaciji, je Badaševica eden najpomembnejših površinskih vodotokov Koprskega primorja.

Na odseku, kjer bo trasa kablovoda potekala neposredno ob vodotokih, ni obrežne vegetacije, zato le-ta v predloženi dokumentaciji ni posebej obravnavana). Obrežna vegetacija ima za ribje vrste in druge vodne organizme izreden pomen, saj omogoča senčenje strug in s tem vpliva na temperaturo vodotokov, veje, ki segajo nad vodo pa ribam in ostalim vodnim organizmom nudijo tudi skrivališča. Smiselno bi bilo, da se v sklopu prostorskih ureditev na območju brežin Semedelskega kanala izboljša stanje habitatov z zasaditvijo ustrezne obrežne vegetacije (grmovne in drevesne) na daljšem strnjem odseku.

Umestitev kablovoda v neposredno bližino vodotokov lahko spremeni tudi hidrološke razmere v vodotokih, prisoten pa je tudi vpliv med samo gradnjo daljnovoda (vibracije, kaljenje vode zaradi spiranja zemljine v vodotoke...).

V predloženi dokumentaciji je prav tako navedeno, da je Badaševica hudourniška reka, ki je bila na daljšem odseku (ravninski del) regulirana ter da je močno podvržena vplivom organskega onesnaženja, ki je posledica neurejenih komunalnih izpustov in kmetijske dejavnosti. Ob hkratnem pojavu nizkih pretokov v poletnih mesecih ter v februarju in marcu tako prihaja do kumulativnega vpliva različnih obremenitev vodotoka.

Menimo, da bi lahko neustrezna izvedba načrtovanih posegov, potrebnih za izvedbo kablovoda na tem odseku dodatno poslabšala razmere v reki in s tem ogrozila ohranjanje primernih habitatov za ribje vrste, kar ima lahko za posledico zmanjšanje vrstnega sestava in številčnosti rib ter ostalih vodnih organizmov tako na obravnavanem odseku kot tudi gorvodno.

Glede na vrstni sestav in varstveni status rib, ki poseljujejo in prehajajo reko Badaševico in Semedelski kanal na območju obravnavanega DPN ter v skladu s trajnostno rabo rib in ohranjanjem ribolovnih virov ter zavarovanih vodnih in priobalnih ekosistemov daje **Zavod za ribištvo Slovenije ob upoštevanju dejanskega stanja ter načrtovanih posegov k predlaganemu DPN za 110 kV kablovod v MO Koper naslednje smernice, ki morajo biti upoštevane v nadaljnjih fazah postopka za pripravo DPN in podrobnejšem načrtovanju:**

Splošne smernice:

- Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti (*19. člen ZSRib*) tako, da se struge, obrežja in dna vodotokov ohranja v čim bolj naravnem stanju, da se ohranja obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov, da se objekti gradijo na način, ki ribam omogočajo prehod, ter da se ohranja naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin.
- Morebitna gradbena dela na vodnih zemljiščih in v priobalnem pasu naj se izvedejo po principih sonaravnega urejanja voda. Dela naj bodo načrtovana in izvedena tako, da se ohranja povezanost oziroma celovitost vodnega prostora.
- Prepovedano je posegati oziroma vznemirjati ribe na drstiščih rib med drstenjem in v varstvenih revirjih (glej *Preglednico 1 – Varstvena doba*). Dela, ki lahko vplivajo na

kakovost vode in vodni režim, se mora načrtovati in opraviti izven drstnih dob ribjih vrst, ki poseljujejo vodni prostor.

- Ob morebitnih predvidenih delih v vodnih ali priobalnih zemljiščih je potrebno vsaj 7 dni pred začetkom gradnje obvestiti pristojno ribiško družino Koper, da se lahko izvede intervencijski odlov rib na mestu posega oziroma predelu, kjer je ta vpliv še lahko prisoten. Če bodo dela potekala etapno in daljše časovno obdobje, mora izvajalec obvestiti pristojno ribiško družino ob vsakem novem posegu v vodna ali priobalna zemljišča, tako da se lahko intervencijski odlovi rib po potrebi opravijo pred vsakim novim posegom v strugo vodotokov.
- Investitor je odgovoren za preprečevanje oziroma sanacijo okoljske škode v skladu z *Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 70/2008, 108/2009, 48/2012)* in njegovimi podzakonskimi akti.
- V skladu s 57., 58. in 59. členom ZSRib mora investitor pristojnemu izvajalcu ribiškega upravljanja, RD Koper, povrniti škodo na ribah, do katere bi prišlo zaradi gradnje 110 kV kablovoda v MO Koper.
- Vsi posegi se morajo izvajati tako, da bo preprečeno onesnaževanje vodotokov s strupenimi ali škodljivimi snovmi (goriva, olja, zaščitni premazi, beton, itd.), ki se uporabljajo v gradbeništvu. Preprečeno mora biti vsakršno onesnaževanje vodotokov na območju načrtovanih del.
- Odpadkov, gradbenega materiala in s kakršno koli snovjo onesnažene vode se v vodotoke ter na vodna in priobalna zemljišča, ne odlaga.
- Začasne deponije (v času izvajanja posegov) morajo biti urejene na način, da je preprečeno onesnaževanje voda. Načrtovana mora biti odstranitev vseh ostankov gradbenega materiala in kakršnih koli odpadkov na primerno deponijo.

Podrobne smernice:

- Trasa kablovoda naj prečka vodotoke na najkrajši možni razdalji. V kolikor je mogoče, naj trasa ne poteka vzdolžno ob vodotokih, ampak se umakne izven območja priobalnih zemljišč. Prednost pred prekopavanjem ob vodotokih ali v strugah vodotokov ima obešanje kablovoda na mostne konstrukcije ali podvrtavanje pod vodotoki.
- Posege v vodotoke je prepovedano izvajati med varstveno dobo ribjih vrst (*Preglednica 1*).
- V kolikor se na mestu predvidenih posegov v vodotoke nahaja primeren habitat za grbo ali jeguljo, je potrebno preveriti ali se na tem območju ti vrsti tudi pojavljata. V kolikor se izkaže, da grba ali jegulja naseljuje to območje, je potrebno pred posegi v vodotoke osebkov teh vrst preseliti v primeren habitat gorvodno od predvidenih posegov.
- Za gradnjo kablovoda naj se uporabi obstoječe dostopne poti, morebitne nove poti se morajo izogniti vodnim habitatom.
- Zemeljska dela, izkopavanja v brežine ali struge vodotokov je treba tehnično izpeljati tako, da se v čim večji možni meri zmanjša kaljenje vode.
- Morebitna dodatna utrjevanja struge in brežin vodotokov naj se izvajajo na način suhe zložbe (brez betona). V koliko to ni možno, naj se vsa betoniranja izvajajo »v suhem«, kar pomeni vodotesno opaženje prostorov, kjer se bo vgrajeval beton. V zložbah, namenjenih utrjevanju brežin, se pusti prazne prostore, ki bodo služili kot skrivališča za ribe.

- Pri posegih v naravne in sonaravne struge vodotokov je potrebno struge vodotokov urediti tako, da bodo imeli enako strukturo kot pred izvedenimi posegi. Na odsekih vodotokov, kjer struga ni naravna ali sonaravna (npr. na reguliranih odsekih), naj se vodotoke uredi na čim bolj sonaraven, za ribe in ostale vodne organizme ustrezen način.
- V sklopu posegov na območju brežin Semedelskega kanala in Badaševce mora biti načrtovana zasaditev ustrezne obrežne vegetacije (predvsem grmovne in drevesne) na daljšem strnjem odseku.

Pripravila:

Maša Čarf, univ.dipl.biol.

Direktor:

Dejan Pehar, spec

Vročiti:

- Ministrstvo za okolje in prostor, ga. Irena Oven, Dunajska c. 47, 1000 Ljubljana, priporočeno s povratnico in irena.oven@gov.si, v vednost po elektronski pošti,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter Direktorat za kmetijstvo, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, gp.mkgp@gov.si, v vednost po elektronski pošti,
- Arhiv ZZRS, tu